

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

Introduction to Medical Laws

Sakda Sathirareuangchai, MD
Department of Forensic Medicine
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
January 6, 2026

ศิริราชแพทยาลัย

- ความหมายของกฎหมาย
 - เปรียบเทียบหลักจรรยาบรรณและกฎหมาย
- ระบบกฎหมายไทย
 - ระบบกฎหมายในโลก
 - ที่มาของกฎหมาย (บ่อเกิดของกฎหมาย)
 - กฎหมายลายลักษณ์อักษรในไทย
- แนวทางการศึกษากฎหมาย
 - ทั่วไปกฎหมาย
 - คำพิพากษาศาลฎีกา

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ความหมายของกฎหมาย

กฎหมายคืออะไร?

- กฎเกณฑ์ที่เป็นแบบแผนควบคุมความประพฤติคนในสังคม
- เกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์ สภาพทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และความคิดทางปรัชญา
- วิชานิติศาสตร์ -- วิชาการว่าด้วยหลักการและหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

กฎหมายคืออะไร?

หยุด แสงอุทัย

- “กฎหมายตามเนื้อความ”
- ข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของมนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ
- “กฎหมายตามแบบพิธี”
- กฎหมายที่ออกมาโดยวิธีบัญญัติกฎหมาย
 - ถึงแม้ไม่มีสภาพบังคับ ก็มีสถานะเป็นกฎหมาย
 - ตัวอย่าง พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี

หยุด แสงอุทัย

- “กฎหมายตามเนื้อความ”
 - ต้องเป็นข้อบังคับ
 - ออกโดยรัฐ
 - กำหนดความประพฤติ
 - ความประพฤติของมนุษย์
 - ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ (มีสภาพบังคับ)

กฎหมายและหลักจริยศาสตร์

- ความเหมือน
 - เป็นข้อบังคับให้ทำหรือไม่ทำ
- ความต่าง
 - ความเป็นลายลักษณ์อักษร
 - บุคคลใ้บังคับ
 - สภาพบังคับ
- หลักจริยศาสตร์บางข้ออาจกลายเป็นหลักกฎหมายจากกระบวนการนิติบัญญัติ

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

ระบบกฎหมาย

- Civil Law
 - รากฐานจากกฎหมายโรมัน มีการจัดทำประมวลกฎหมาย
 - ที่มาของกฎหมายมาจากกฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก
 - ใช้ในภาคพื้นยุโรป (ฝรั่งเศส เยอรมัน) และไทย
- Common Law
 - พัฒนาจากระบบกฎหมายอังกฤษ
 - ใช้ในสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร
 - ที่มาของกฎหมายมาจากคำพิพากษาในคดีก่อน

- Tarasoff v. Regents of the University of California
 - Psychotherapists have a **duty to protect** an individual they reasonably believe to be at risk of injury on the basis of a patient's confidential statements.

17 Cal. 3d 425 (1976)
551 P.2d 334
131 Cal. Rptr. 14

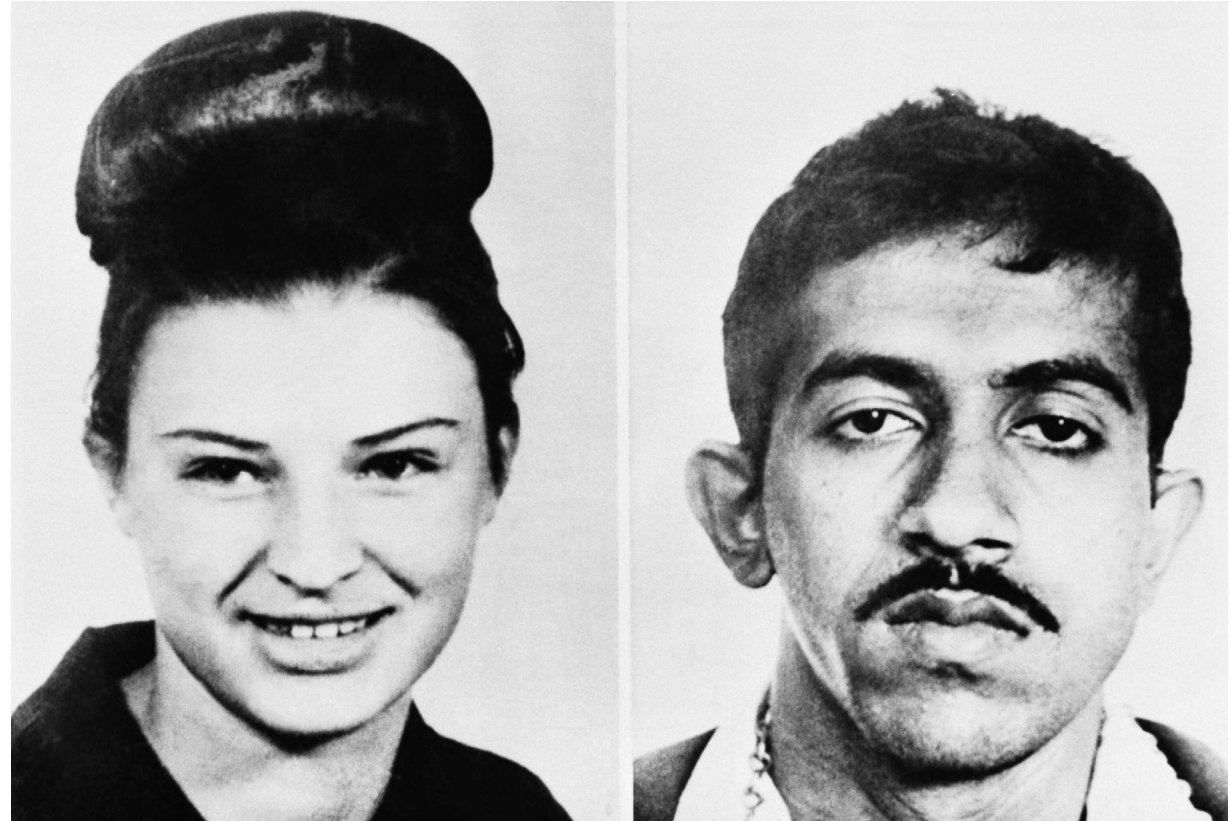
VITALY TARASOFF et al., Plaintiffs and Appellants,
v.
THE REGENTS OF THE UNIVERSITY OF CALIFORNIA et al., Defendants and
Respondents.

Docket No. S.F. 23042.
Supreme Court of California.

July 1, 1976.

- Tarasoff v. Regents of the University of California
 - Prosenjit Poddar and Tatiana Tarasoff
 - In 1969, Poddar confided to Lawrence Moore his intent to kill Tarasoff.
 - Several weeks later, Poddar carried out the plan, stabbing and killing Tarasoff.
 - Tarasoff's parents sued Moore and various other employees of the university.

ที่มาของกฎหมาย

- Source of Law “บ่อเกิดของกฎหมาย”
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔
 - กฎหมายนั้น ต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใดๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้นๆ
 - เมื่อไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ ให้วินิจฉัยคดีนั้นตามจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น ถ้าไม่มีจารีตประเพณีเช่นว่านั้น ให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และถ้าบทกฎหมายเช่นนั้นก็ไม่มีด้วย ให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมายทั่วไป

ประเภทของกฎหมาย

- กฎหมายเอกชน (Private Law)
 - กฎหมายแพ่ง (บุคคล หนี้ ทรัพย์สิน ครอบครัว มรดก)
 - กฎหมายพาณิชย์ (หุ้นส่วน บริษัท ประกันภัย)
- กฎหมายมหาชน (Public Law)
 - รัฐธรรมนูญ
 - กฎหมายปกครอง
 - กฎหมายอาญา
 - กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง/อาญา

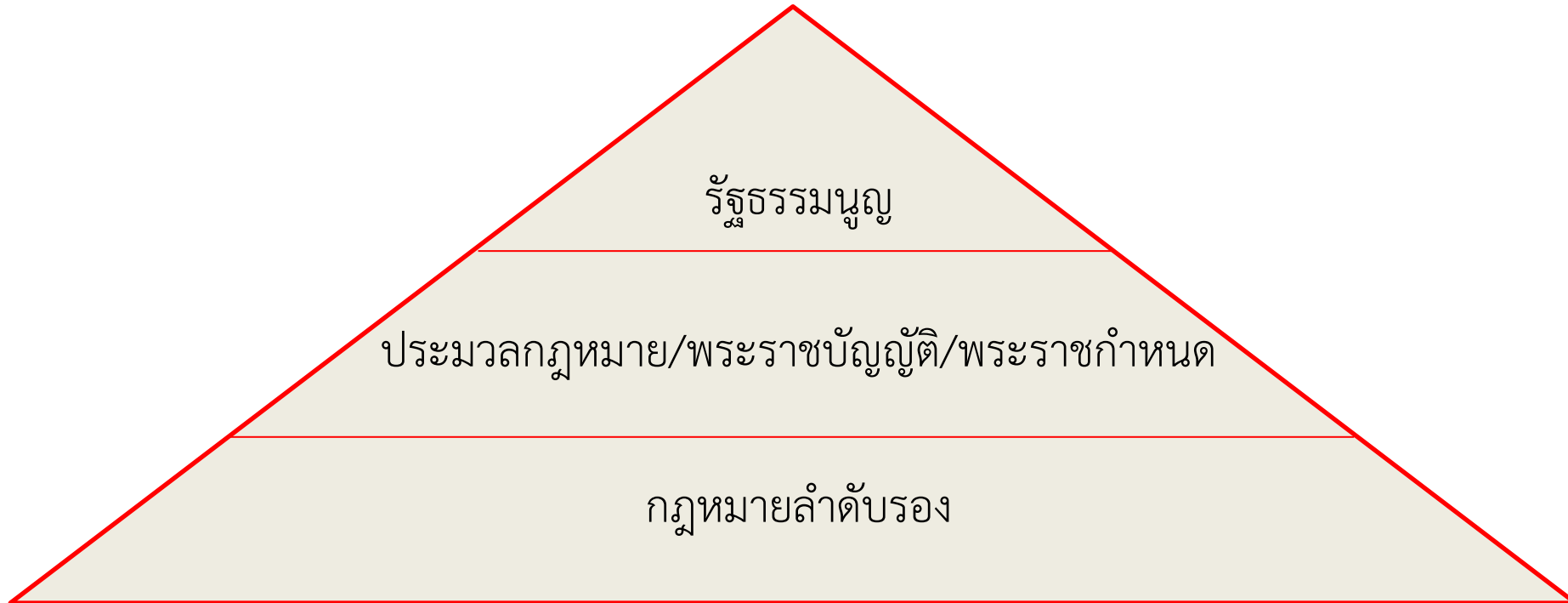
ประเภทของกฎหมาย

- กฎหมายสารบัญญัติ (Substantive Law)
 - กำหนดสิทธิและหน้าที่บุคคลโดยตรง
 - ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 - ประมวลกฎหมายอาญา
- กฎหมายวิธีสบัญญัติ (Procedural Law)
 - กำหนดวิธีการเยียวยาเมื่อมีการละเมิดสิทธิ
 - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย

- Hierarchy of Law
- กฎหมายลำดับต่ำกว่าจะขัดแย้งกับกฎหมายสูงกว่าไม่ได้

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

กฎหมายลายลักษณ์อักษรในไทย

- กฎหมายที่บัญญัติรวมเรื่องเดียวกันไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน และแบ่งเป็นหมวดหมู่
 - ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 - ประมวลกฎหมายอาญา
 - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
 - ฯลฯ

พระราชบัญญัติ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๑
- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
- ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

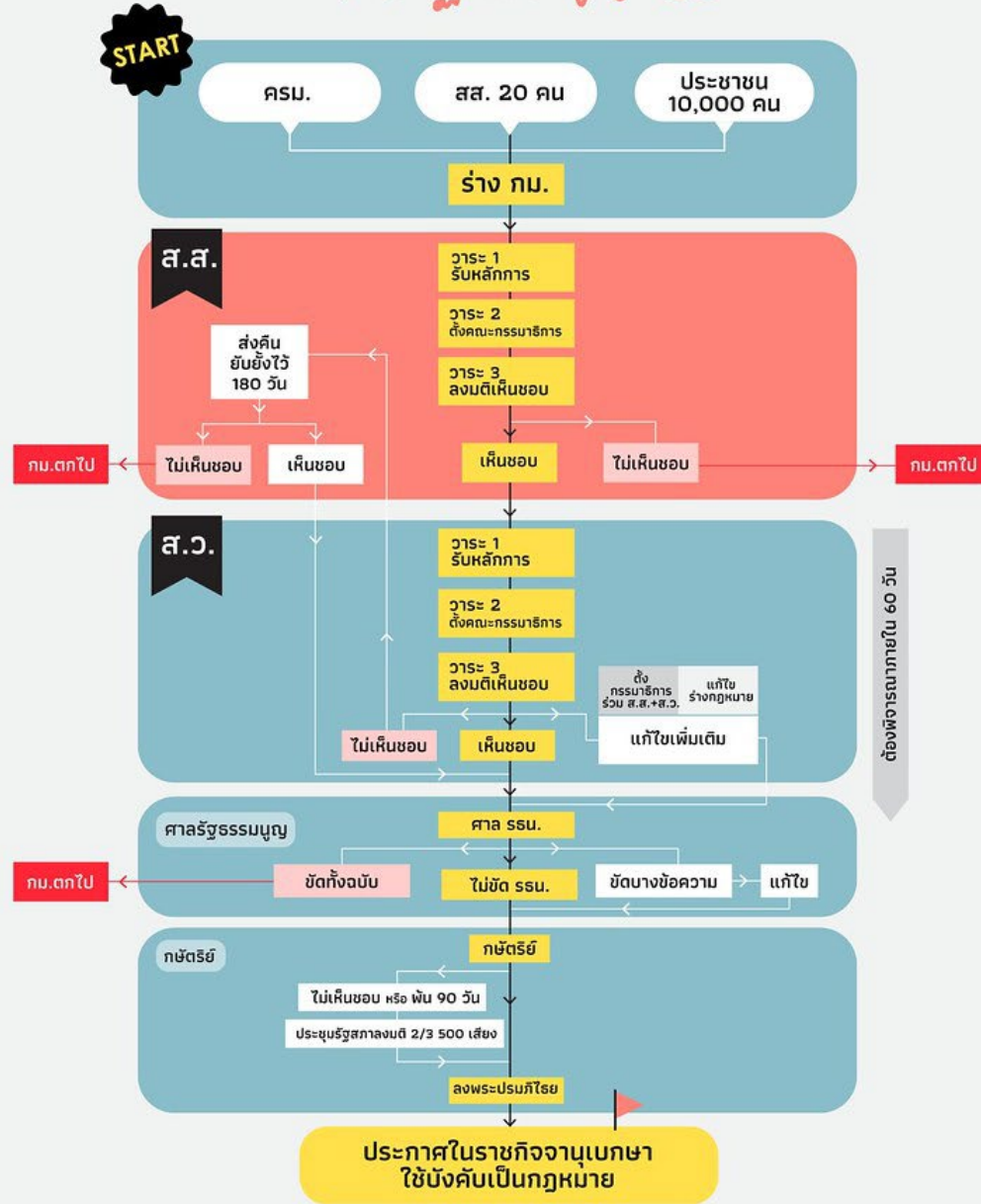

พระราชบัญญัติ

- เป็น “กฎหมายโดยแท้” เพราะ ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) ซึ่งเป็นผู้แทนของราษฎรทั้งหลาย
- รัฐสภาไทย
 - สภาผู้แทนราษฎร
 - วุฒิสภา
- การเสนอร่างกฎหมาย
 - คณะรัฐมนตรี
 - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ คน
 - ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน

ส่อง การออกกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ '60

พระราชบัญญัติ

สุขภาพแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

หน้า ๗

เล่ม ๑๔๒ ตอนที่ ๙๐ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓๐)

พ.ศ. ๒๕๖๘

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๙) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(๑๙) “คุกคามทางเพศ” หมายความว่า กระทำโดยทางกาย วาจา การส่งเสียง การแสดง อากัปกิริยาหรือท่าทาง การติดต่อสื่อสาร การเฝ้าดู การติดตามรังควาน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ รวมถึงกระทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์โทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผล ให้เข้าใจความหมายได้ ต่อผู้อื่น อันมีลักษณะส่อไปในทางเพศ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เตื่อร้อนรำคาญ อับอาย ถูกเหยียดหยาม หวาดกลัว หรือได้รับความไม่ปลอดภัยในทางเพศ”

พระราชกำหนด

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒
- ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้
- การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่า เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้
- ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น
- ...

พระราชกำหนด

- เป็น “กฎหมายยกเว้น” เพราะตราขึ้นโดยฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี)
 - เพราะการตรากฎหมายเป็นอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ
 - มีเหตุจำเป็นบางประการเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมของรัฐ
- หลักการแบ่งแยกอำนาจ
 - อำนาจนิติบัญญัติ (รัฐสภา)
 - อำนาจบริหาร (คณะรัฐมนตรี)
 - อำนาจตุลาการ (ศาล)

ตัวอย่างพระราชกำหนด

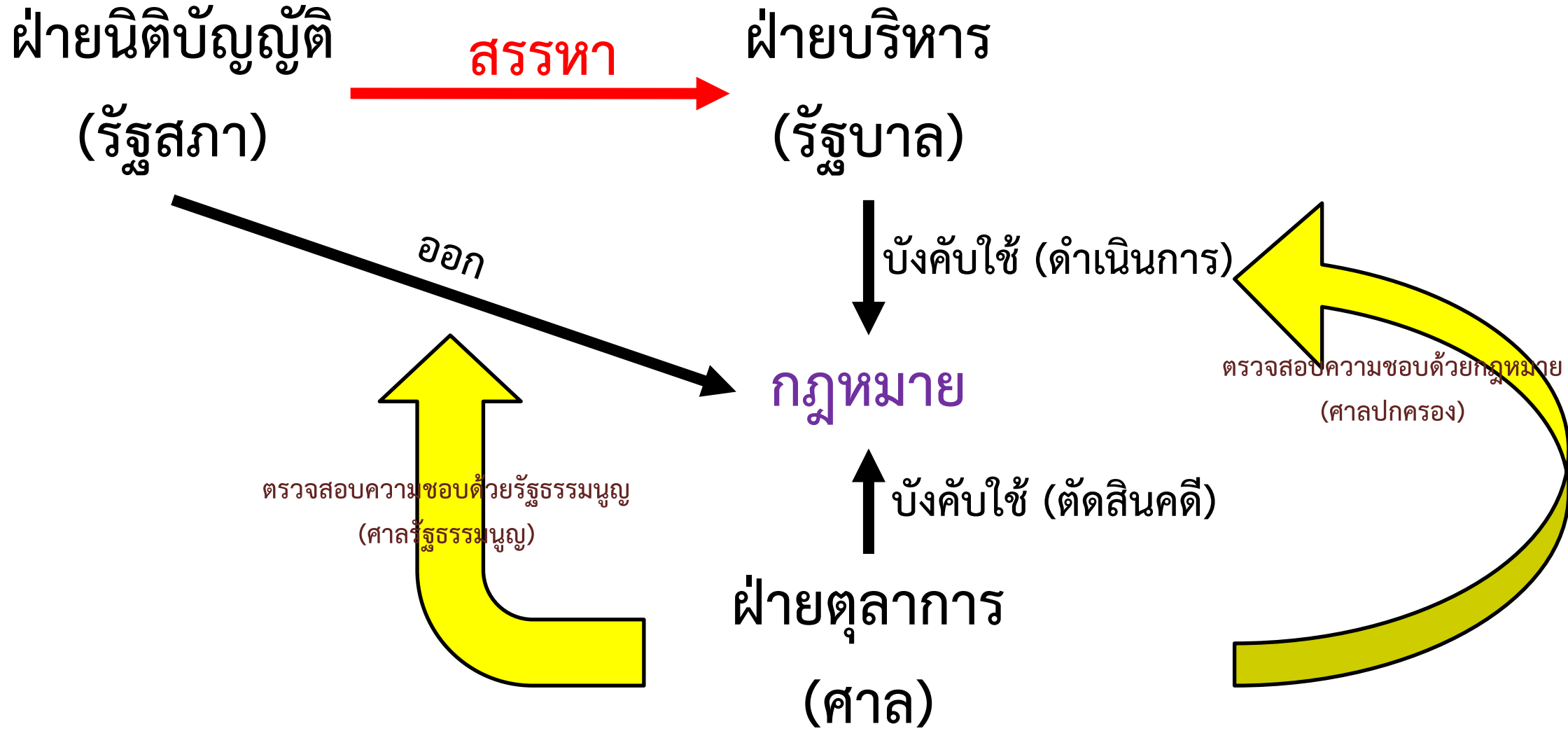
พระราชกำหนด

ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม
จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพิ่มเติม
พ.ศ. ๒๕๖๔

มาตรา ๓ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งยังไม่ยุติลง ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจกู้เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศ หรือออกตราสารหนี้ ในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย มีมูลค่ารวมกันไม่เกินห้าแสนล้านบาทโดยต้องลงนามในสัญญากู้เงิน หรือออกตราสารหนี้ ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐ

- กฎหมายที่ฝ่ายบริหารได้รับอำนาจตราขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในรายละเอียด
 - พระราชกฤษฎีกา
 - กฎกระทรวง
 - ประกาศกระทรวง
 - ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ กฎ

พระราชกฤษฎีกา

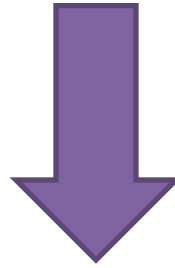
- กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ในฐานะประมุขของฝ่ายบริหารตราขึ้นโดยคำแนะนำของ**คณะรัฐมนตรี**
- ตราโดยอำนาจตามรัฐธรรมนูญเพื่อบริหารราชการ
 - พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่
 - พระราชกฤษฎีกายุบสภา
- ตราโดยอำนาจพระราชบัญญัติ

ตัวอย่างพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๕๕ การลดภาษีสำหรับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างบางประเภท เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม เหตุการณ์ กิจการ หรือสภาพแห่งท้องที่ ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่ต้องไม่เกินร้อยละเก้าสิบของจำนวนภาษีที่จะต้องเสีย

พระราชกฤษฎีกา

ลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๖

มาตรา ๓ ให้ลดจำนวนภาษีในอัตราร้อยละสิบห้าของจำนวนภาษีที่คำนวณได้ตามมาตรา ๔๒ สำหรับการจัดเก็บภาษีของปีภาษี พ.ศ. ๒๕๖๖ สำหรับที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างดังต่อไปนี้

- (๑) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม
- (๒) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย
- (๓) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์อื่นนอกจากตาม (๑) และ (๒)
- (๔) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ

กฎกระทรวง

- กฎหมายลำดับรองที่ตราขึ้นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายแม่บท
- เพื่อกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข
- ประกาศกระทรวงตราโดยรัฐมนตรี แต่ไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

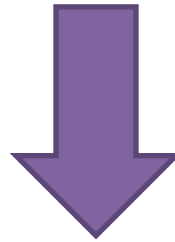

พระราชบัญญัติ

สุขภาพแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๒ บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้ การดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

งานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน กฎกระทรวง กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนา
ไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต
หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย
พ.ศ. ๒๕๕๓

งานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออก
กฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ หนังสือแสดงเจตนาต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการตามความประสงค์ของผู้ทำหนังสือดังกล่าวได้ โดยมีข้อมูลเป็นแนวทางในการทำหนังสือ ดังต่อไปนี้

- (๑) รายการที่แสดงข้อมูลของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาโดยระบุชื่อ นามสกุล อายุ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน และที่อยู่หรือหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้
- (๒) วัน เดือน ปีที่ทำหนังสือแสดงเจตนา
- (๓) ชื่อ นามสกุล หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของพยาน และความเกี่ยวข้องกับผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา
- (๔) ระบุประเภทของบริการสาธารณสุขที่ไม่ต้องการจะได้รับ
- (๕) ในกรณีที่ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาให้ผู้อื่นเขียนหรือพิมพ์หนังสือแสดงเจตนา ให้ระบุชื่อ นามสกุล และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เขียนหรือผู้พิมพ์ไว้ด้วย

หนังสือแสดงเจตนาต้องลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา พยานและผู้เขียนหรือผู้พิมพ์ไว้ด้วย

ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาอาจระบุชื่อบุคคลเพื่อทำหน้าที่อธิบายความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาที่ระบุไว้ไม่ชัดเจน บุคคลผู้ถูกระบุชื่อดังกล่าวต้องลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือ และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนไว้ในหนังสือแสดงเจตนาด้วย

หนังสือแสดงเจตนาอาจระบุรายละเอียดอื่น ๆ เช่น ความประสงค์ในการเสียชีวิต ณ สถานที่ใด ความประสงค์ที่จะได้รับการเยียวยาทางจิตใจ และการปฏิบัติตามประเพณีและความเชื่อทางศาสนาและให้สถานบริการสาธารณสุขให้ความร่วมมือตามสมควร

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(๑) ในขณะที่หย่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(๒) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

(๓) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

(๔) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๕) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทาง

ด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย

(๖) ครอบหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถ

หรือกลับรถ

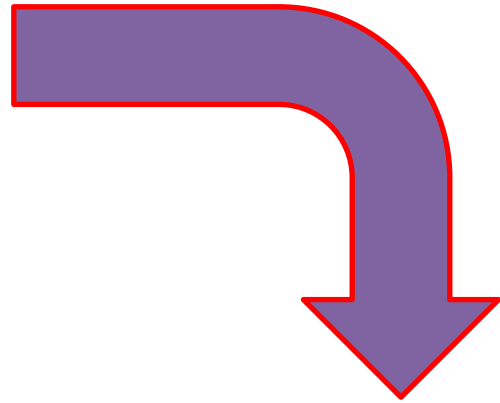
(๗) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วยหรือ

คนพิการ

(๘) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

(๙) ในขณะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้

อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

แนวทางการศึกษากฎหมาย

- ทั่วบทกฎหมายและตำรากฎหมาย
 - ทั่วบทกฎหมายประกอบด้วยส่วนเหตุและผล
 - ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐ การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมายเป็นการพันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ
 - ป.อ. มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี
 - ไม่ควรอ่านและตีความทั่วบทกฎหมายตามความเข้าใจของตนเอง
 - ตำรากฎหมายอาจมีทั้งความเห็นของผู้เขียนและการรวบรวมคำพิพากษาของศาลฎีกา

- คำพิพากษาศาลฎีกา
 - เป็นแนวทางการใช้และการตีความกฎหมายขององค์กรตุลาการ
 - ผูกพันศาลในคดีหลัง จนกว่าจะถูกเปลี่ยนโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา
 - ตัวอย่าง
 - ฎีกา 1403/2508 ข้อตกลงว่าจะไม่ฟ้องคดีอาญานั้น อาจถือเป็นความยินยอมให้กระทำการที่ตามปกติต้องด้วยบทบัญญัติว่าเป็นความผิดได้ มีหลักทั่วไปเป็นเหตุยกเว้นความผิดอาญาว่าความยินยอมอันบริสุทธิ์ของผู้เสียหายให้ผู้ใดกระทำการที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดนั้น ถ้าความยินยอมนั้นไม่ขัดต่อความสำนึกในศีลธรรมอันดี และมีอยู่จนถึงขณะกระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดขึ้นได้

แนวทางการศึกษากฎหมาย

- รับรู้ข้อเท็จจริง
 - การสอบสวนของพนักงานสอบสวน
 - การรับฟังพยานในกระบวนการพิจารณาของศาล
- ปรับบทกฎหมาย
 - พิจารณาว่าข้อเท็จจริงเข้าได้กับบทกฎหมายใดตามที่มาของกฎหมาย
- บังคับให้ผลเป็นไปตามกฎหมาย
 - ตำรวจควบคุมตัวผู้กระทำความผิด
 - เจ้าพนักงานดำเนินการบังคับคดีตามคำสั่งศาล

Conclusion

- จริยศาสตร์เป็นข้อบังคับเชิงคุณค่า ส่วนกฎหมายกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำและผลทางกฎหมายเมื่อมีการฝ่าฝืน
- ความรู้เกี่ยวกับ ระบบกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย และลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ช่วยให้แพทย์สามารถตีความและปรับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง
- การประกอบวิชาชีพเวชกรรมอย่างเหมาะสมต้องอาศัยการบูรณาการ ความรู้ทางการแพทย์ หลักจริยธรรม และความตระหนักทางกฎหมาย ควบคู่กัน

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

- Question?

Sakda.sat@mahidol.ac.th

@SakdaSat

Sakda Sathirareuangchai